

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 22 mars 1938 kl. 4 e. m.

Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av väckt motion angående vissa ändringar i gällande vapenkungörelse.

Motionen. I en inom riksdagens andra kammare väckt, till dess femte tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 229, har herr *Persson* i Norrby hemställt, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla dels om sådan revision av gällande vapenkungörelse, att lojala jägare icke hindras att förvärva jaktgevär, dels ock om sådan ändring av nämnda kungörelse, att beslut av länsstyrelse angående förvärv och innehav av vapen må kunna överklagas hos Kungl. Maj:t.

Motionen avser såväl att råda bot för vissa angivna missförhållanden med avseende å *dels* rätten att förvärva skjutvapen, närmast ur jaktvårdssynpunkt, *dels* rätten att vid jakt bruka lånat gevär, *dels* ock rätten för skytteföreningar att utlåna vapen, som ock att åvägabringa en om möjligt likformig tillämpning av vapenkungörelsens bestämmelser.

I fråga om motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motionen.

Yttranden. Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtanden från länsstyrelserna i Kronobergs, Hallands och Gävleborgs län, varjämte utskottet lämnat Skytteförbundens överstyrelse och Svenska jägarförbundet tillfälle att avgiva yttrande. Den sålunda sammanbragta utredningen återfinnes såsom bilagor (A—E) vid detta utlåtande.

Utskottet. För egen del får utskottet anföra följande:

Rätten att för jaktbruk förvärva och innehava vapen sammanhänger enligt utskottets uppfattning synnerligen intimt med bestämmelserna om jakt-rätt och formen för bedrivande av jakt. Lagstiftningen på detta område befinner sig för närvarande under omarbetning och förslag till ändrad lagstiftning torde inom ej avlägsen framtid framläggas för riksdagen. Även om utskottet kan vitsorda befintligheten av vissa mindre lyckliga förhållanden inom här ifrågavarande område, anser utskottet dem emellertid icke vara så omfattande eller påtagliga, att de anses böra kräva en separat lösning före tillkomsten av den tilltänkta jaktlagstiftningen. Utskottet, som håller för troligt, att i samband med framläggandet av förslag till denna senare lagstiftning, erforderliga kompletterande bestämmelser med avseende å rätten att innehava och bruka vapen komma att framläggas, anser sig fördenskull ej böra nu föreslå några åtgärder av i motionen åsyftat slag.

I likhet med Skytteförbundens överstyrelse finner utskottet ej heller anledning föreslå åtgärder med avseende å rätten att disponera skytteförbundens skjutvapen.

Vad motionären däremot påyrkat ifråga om införandet av besvärsrätt beträffande av länsstyrelse meddelat beslut, finner utskottet värt beaktande. En såvitt möjligt likformig tillämpning bör givetvis eftersträvas. I denna del kan utskottet således biträda motionärens framställning.

Under åberopande av det ovan anförda och med beaktande av innehållet i de över motionen avgivna yttrandena får utskottet hemställa,

att andra kammaren måtte endast såtillvida bifalla här ifrågavarande motion, nr 229, att kammaren för sin del beslutar att från riksdagen framställning göres om sådan ändring i gällande vapenkungörelse, att vederbörande länsstyrelsens beslut angående förvärv och innehav av vapen må kunna överklagas.

Stockholm den 17 mars 1938.

På utskottets vägnar:

OTTO WALLÉN.

Närvarande: se utlåtandet nr 3.

Bilaga A.

Till Riksdagens andra kammares femte tillfälliga utskott.

Genom nådig remiss den 18 februari 1938 har länsstyrelsen anmodats avgiva yttrande över en av herr Per Persson i Norrby väckt motion angående vissa ändringar i gällande vapenkungörelse.

Med anledning härav får länsstyrelsen anföra följande:

Innan länsstyrelsen företager prövning av ansökan om rätt att innehava vapen, infor dras så gott som undantagslöst vederbörande polismyndighets yttrande över ansökningen. Om av yttrandet framgår, att sökanden är känd för pålitlighet och ordentlighet samt bar behov av vapnet och skäligen kan antagas ej komma att missbruka detsamma, meddelar länsstyrelsen, såvitt fråga är om egentliga jaktvapen eller salongsgevär, regelmässigt det sökta tillståndet. Under tiden 1 juli 1934—31 december 1937 har länsstyrelsen bi-

Sammandrag av statistiken till Kgl. Socialdepartementet för tiden 1/7, 1934—31/12 1937.

Kronobergs län		Halvår i stati- stiken	Slät- borrade jakt- gevär	Andra jakt- gevär	Revolv- rar och pistoler	Skjut- vapen av armé- modell	Salongs- gevär	Övriga skjut- vapen
A. Antal vapen beträffande vilka tillstånd till innehav lämnats åt	Vapenhandlare	1934 II	354	240	74	—	143	—
		1935 I	91	76	21	—	41	—
		1935 II	297	155	12	—	75	2
		1936 I	42	30	2	—	26	—
		1936 II	342	273	27	—	132	—
		1937 I	96	98	31	—	46	1
		1937 II	284	247	21	—	134	—
	Summa		1 506	1 119	188	—	597	3
	Andra	1934 II	163	187	12	149	53	1
		1935 I	60	32	—	16	18	7
		1935 II	299	224	1	7	49	8
		1936 I	73	25	6	2	20	1
		1936 II	311	250	12	20	47	1
		1937 I	117	38	12	9	30	—
		1937 II	360	343	9	35	144	2
	Summa		1 383	1 099	52	238	361	20
B. Av under A redovisade vapen utgöras följande antal av sådana, som närmast förut varit registrerade för annan än vapenhandlare		1934 II	47	74	9	148	16	—
		1935 I	40	13	—	16	10	3
		1935 II	121	40	1	2	14	3
		1936 I	45	10	4	2	6	1
		1936 II	104	42	5	20	11	1
		1937 I	54	15	9	9	9	—
		1937 II	125	70	8	35	20	2
	Summa		536	264	36	232	86	10
C. Antal vapen som förverkats eller betr. vilka tillstånd till innehav återkallats eller förbud mot fortsatt innehav meddelats för	Vapenhandlare	—	—	—	—	—	—	—
	Andra	1934 II	—	—	1	—	—	—
		1935 I	—	—	—	—	—	—
		1935 II	2	—	2	1	1	—
		1936 I	2	1	2	1	—	—
		1936 II	4	—	2	—	—	—
		1937 I	1	1	2	—	1	—
		1937 II	4	—	2	—	—	—
	Summa		13	2	11	2	2	—
D. Antal vapen beträffande vilka avslag meddelats å ansökningar om tillstånd, gjorda av	Vapenhandlare	—	—	—	—	—	—	—
	Andra	1934 II	2	—	5	1	—	—
		1935 I	4	1	14	—	3	—
		1935 II	4	1	4	—	1	1
		1936 I	2	4	3	1	2	—
		1936 II	10	4	10	—	3	—
		1937 I	5	4	6	1	1	—
		1937 II	9	8	6	—	3	—
	Summa		36	22	48	3	13	1

Växjö i landskansliet den 2 mars 1938.

På tjänstens vägnar: Robert Magnusson.

fallit 2482 och avslagit 58 ansökningar om tillstånd att innehava egentliga jaktvapen, varjämte länsstyrelsen under samma tid bifallit 361 och avslagit 13 ansökningar att innehava salongsgevär. Orsaken till avslagsbeslut har ofta varit, att sökanden lidit av sjukdom (sinnessjukdom, epilepsi eller dylikt) eller ådömts straff för förseelse mot jaktlagen, men det har även förekommit, att ansökan avslagits på grund av att sökanden icke kunnat visa, att han haft behov av vapnet, dock har länsstyrelsen icke i något fall för bifall till ansökan fordrat, att sökanden skulle äga eller arrendera jaktmark av viss storlek. Vapenkungörelsen har således, såvitt detta län angår, icke utgjort hinder för ordentliga och pålitliga personer, som ägt jakt rätt eller av annan godtagbar orsak varit i behov av jaktvapen eller salongsgevär, att förvärva dylika vapen. På grund härav anser länsstyrelsen, att anledning saknas för införande av bestämmelse om rätt till fullföljd av talan mot länsstyrelses beslut, varigenom ansökan om tillstånd att innehava vapen avslagits. Skulle det emellertid för ernående av enhetlig tillämpning av vapenkungörelsen anses behövt att medgiva besvärsmätt i ifrågasvarande fall, har länsstyrelsen icke något att erinra häremot.

Vad slutligen angår av motionären ifrågasatt ändring av gällande bestämmelser om skyldighet att vid bärande av vapen medföra deklara-tions- eller tillståndsbevis eller om utlåning av vapen har länsstyrelsen för detta läns vidkommande icke förmärkt något behov av lindring av dessa bestämmelser.

Sammanställning av till Kungl. Socialdepartementet avlämnad statistik rörande av länsstyrelsen under ovanberörda period behandlade vapenären-den bifogas.

Växjö i landskansliet den 5 mars 1938.

På länsstyrelsens vägnar:

Mortimer Johansson.

Robert Magnusson.

Bilaga B.

Riksdagens andra kammares femte tillfälliga utskott.

Sedan Kungl. Maj:t anbefallt länsstyrelsen att avgiva yttrande över Persons i Norrby motion angående vissa ändringar i gällande vapenkungörelse får länsstyrelsen anföra.

För att ernå någon likhet i behandlingen av inkomna ansökningar om förvärv av jaktvapen har länsstyrelsen ansett sig böra uppställa vissa regler för behandlingen av desamma. Därvid har äganderätten till jord ansetts medföra rätt till dylikt förvärv antingen för utövande av jakt å matnyttigt vilt eller för utrotande av skadedjur. Beträffande arrendator eller därmed likställd brukare av jaktmark har länsstyrelsen däremot ansett en viss areal erforderlig för att kunna motivera ett behov av jaktvapen. Denna areal har emellertid satts så lågt som till c:a 60 tunnland sammanhängande jaktmark, vilket väl får anses som den minsta areal för motiverande av ett mer än tillfälligt utövande av jakt. Denna praktiska tillämpning av vapenkungörelsen i fråga om rätt till förvärv av jaktvapen kan länsstyrelsen icke

finna stridande mot vapenkungörelsens anda och mening. Att länsstyrelsen med denna lindriga restriktion icke avsett att komma åt notoriska tjuvskyt-tar torde vara uppenbart, enär dessa knappast kunna uppvisa ett legitimt behov av jaktvapen och därför hava mycket ringa utsikt att erhålla till-stånd till inköp av sådant, även om de vid sidan av sitt olagliga utövande av jakt disponera än så stora arealer jaktmark. Länsstyrelsen förmenar också, att restriktionen icke kan anses förkastlig endast av den anlednin-gen, att den samtidigt, om än i ringa mån, gagnar jaktvården, som dock är ett av de många intressen, som böra vara föremål för länsstyrelsens upp-märksamhet. På grund av vad länsstyrelsen sålunda anført, hemställer läns-styrelsen, att någon sådan ändring i vapenkungörelsen icke måtte vidtagas, att länsstyrelsen därigenom förhindras att tillämpa de principer, som hit-tills varit vägledande för länsstyrelsens behandling av nu ifrågavarande an-sökningar.

Länsstyrelsen har icke något att erinra mot en ändring i 11 § 1 mom. av kungörelsen i fråga om skyldighet för den, som bär jaktvapen, att med-föra deklara-tions- eller tillståndsbevis för att på tillsägelse av polismän upp-visas och därav följande äventyr för den, som icke medför detsamma. Det är icke osannolikt, att det kan vara tillräckligt med en bestämmelse, som föreskriver skyldighet för vederbörande att på tillsägelse av polismän inom viss kort tid förete beviset vid äventyr att vapnet eljest må omhändertagas.

Något förtydligande av § 4 om utlåning av vapen synes icke vara behöv-ligt. Däremot synes, såsom också motionären tänkt sig, bestämmelsen här-om böra förses med föreskrift för den, som lånat vapen, att medföra äga-rens deklara-tions- eller tillståndsbevis rörande detsamma för att på an-fordran av polismän uppvisas vid äventyr att vapnet eljest finge omhän-dertagas.

Till länsstyrelsens kännedom har icke kommit något fall, som antyder i vad hänseende förseelse mot vapenkungörelsen i fråga om utlåning begås inom den frivilliga skytterörelsen, på grund varav länsstyrelsen icke har tillfälle att i detta hänseende yttra sig över motionen.

Därest det så skulle visa sig behövt, har länsstyrelsen icke något att erinra mot en sådan ändring av kungörelsen, att länsstyrelsens beslut i frå-gor som röra förvärv och innehav av jaktvapen må kunna av sökanden överklagas hos Kungl. Maj:t.

Halmstads slott i landskansliet den 25 februari 1938.

HILDING KJELLMAN.

Axel Magnusson.

Bilaga C 1.

Till Riksdagens andra kammarers femte tillfälliga utskott.

Genom remissresolution den 4 februari 1938 har länsstyrelsen anbefallts att till riksdagens andra kammarers femte tillfälliga utskott avgiva yttrande över en av herr Persson i Norrby i kammaren väckt motion angående vissa ändringar i gällande vapenkungörelse.

I anledning härav får länsstyrelsen, med överlämnande av från Gävle-borgs läns jaktvårdsförening inkommet yttrande i ärendet, för egen del anföra följande.

Vad först angår frågan om tillstånd till förvärv av jaktvapen har länsstyrelsen vid tillämpningen av kungörelsens bestämmelser härutinnan brukat anse det såsom villkor för erhållande av sådant tillstånd stadgade behovet vara för handen, så snart sökanden visat, att han ägde eller arrenderade eller eljest innehade tillstånd att jaga å jaktmarker, oavsett dessa senares omfattning, därvid länsstyrelsen utgått från att vederbörande polismyndighet före avgivande av sitt utlåtande undersökt, att i ansökningen uppgivet område rimligen kunde betecknas såsom jaktmarker. Beträffande salongs- och hagelgevär har länsstyrelsen intagit den ståndpunkten, att även andra personer, i synnerhet gårdsägare, vilka uppgivit sig hava behov av vapen för jakt å råttor, skator eller andra skadedjur, meddelats tillstånd att innehava sådant vapen, då de personliga förutsättningarna härför förelegat.

Vad angår bestämmelsen att deklarations- eller tillståndsbevis alltid skall medföras av den, som bär skjutvapen, finner länsstyrelsen de olägenheter, som enligt motionären skulle hava uppstått till följd av denna föreskrift, icke påkalla någon lagändring, då ju — såsom jaktvårdsföreningen i sitt yttrande också framhållit — bestämmelsen att vapnet må omhändertagas av polisman inrymmer möjlighet för polismannen att förfara efter omständigheterna i varje särskilt fall.

Mot motionärens förslag, att det skulle vara tillfyllest med ett stadgande om att vederbörande vapeninnehavares namn antecknades, varefter det skulle åligga denne att inom föreskriven tid uppvisa sitt deklarations- eller tillståndsbevis, måste invändas, att för vederbörande polisman okända personer härigenom skulle kunna undgå nödig kontroll genom uppgivande av falskt namn.

På grund härav får länsstyrelsen avstyrka nämnda förslag.

Vidkommande bestämmelserna om tillfälligt utlånande av skjutvapen finner länsstyrelsen den av motionären ifrågasatta lagändringen icke vara av behovet direkt påkallad och i varje fall böra anstå i avbidan på den föreslagna jaktlagstiftningens genomförande.

Vad till sist angår motionärens förslag att för vinnande av mera enhetlig tillämpning av vapenkungörelsen i de olika länen införa besvärsmått i hitthörande frågor får länsstyrelsen, som anser det vara av största vikt att kungörelsen tillämpas lika i olika delar av landet, förklara sig icke hava något principiellt att erinra emot förslaget.

Länsstyrelsen vill dock ifrågasätta, huruvida icke samma mål skulle kunna vinnas genom att socialdepartementet utfärdade vissa mera detaljerade direktiv för behandlingen av ifrågavarande ärenden.

Gävle slott å landskansliet den 14 mars 1938.

SVEN LÜBECK.

Einar Nordlander.

Bilaga C 2.

Till Konungens Befallningshavande i Gävleborgs län.

Sedan yttrande från Gävleborgs läns jaktvårdsförening begärts över en av Per Persson i Norrby i Riksdagens andra kammare väckt motion, n:o 229, angående vissa ändringar i gällande vapenkungörelse av den 22 juni 1934, få undertecknade, å föreningens vägnar, härmed anföra följande.

Beträffande först frågan om förvärv av jaktvapen bör avgörandet härvid, enligt vår mening, fortfarande anförtrös länsstyrelsen, som väl i sin tur före avgörandet inforrdrar uppgifter från landsfiskal, kommunalnämndsordförande eller annan omdömesgill person. Om den nya jaktlagstiftningen går igenom och jaktvårdsorganisation kommer till stånd i enlighet med förslaget, bör ju även denna sättas i tillfälle att yttra sig i frågan.

Angående uppgivna skiljaktigheter vid tillämpningen av bestämmelserna om meddelande av tillstånd att innehava skjutvapen sakna vi möjlighet att yttra oss, då vi icke hava kännedom om praxis härvidlag.

Det synes oss dock påtagligt att alltför stora fordringar, när det gäller styrkandet av en sökandes behov av skjutvapen, icke böra uppställas.

I fråga om förfarande, då jägare anträffas utan vapenbevis, synes oss vad motionären anfört icke äga berättigande. Bestämmelsen om att polis mannen »må» i föreliggande fall frantaga vederbörande vapnet lämnar tillräcklig möjlighet öppen för förfarande efter omständigheterna i detta fall. Förslaget, att det skulle vara nog med att vederbörande vapeninnehavares namn antecknades och denne skulle äga att inom viss tid styrka behörighet, är icke betryggande och avstyrkes bestämt.

Något behov av kompletterande stadganden i fråga om tillfälligt utlå nande av skjutvapen synes oss knappast föreligga. Vad motionären avser med sitt tal om den frivilliga skytterörelsen i detta stycke är så pass oklart, att ett ingående härpå icke synes erforderligt. Denna fråga likasom frågan om klagorätt över länsstyrelses beslut om vapeninnehav torde dessutom ligga utom jaktvårdsföreningens intressesfär. Det är ju möjligt att en revision av lagen i ett eller annat hänseende kan vara påkallad, men oss synes lämpligast att den föreslagna jaktlagstiftningen först genomföres, innan några ändringar av vapenkungörelsen företagas.

Remisshandlingarna återgå.

Gävle den 2 mars 1938.

RAGNAR GRÖNHAGEN.

V. ordf.

G. Herlitz.
Skr.

*Bilaga D.**Till Riksdagens andra kammars femte tillfälliga utskott.*

Genom skrivelse till Skytteförbundens Överstyrelse den 11 februari 1938 har Utskottet berett överstyrelsen tillfälle att avgiva yttrande över motion n:r 229 till 1938 års riksdag av herr Persson i Norrby angående vissa ändringar i gällande vapenkungörelse.

I anledning härav får överstyrelsen härmed äran anföra följande.

Överstyrelsen anser sig sakna anledning att till behandling upptaga annan del av motionen än den, som berör den frivilliga skytterörelsen.

Motionären anför i detta hänseende:

»Slutligen bör omnämnas, att de nuvarande bestämmelserna rörande utlåning av vapen inom den frivilliga skytterörelsen tarva en omarbetning. Så som det nu är bryta många av denna rörelses medlemmar ofrivilligt mot vapenkungörelsen, vilket icke ur någon synpunkt kan vara önskvärt.»

Dock angives icke närmare, i vad avseende motionären anser en omarbetning av gällande bestämmelser vara erforderlig.

Då nu gällande bestämmelserna rörande utlåning av vapen inom den frivilliga skytterörelsen återfinnas i k. kung. den 9 november 1934 (S. F. n:r 526/1934) om ändrad lydelse av 28 § vapenkungörelsen den 22 juni 1934 (n:r 315), och lyda sålunda:

»Medlem av sådan förening må vid bärande av skjutvapen, som förening tillfälligt upplåtit till honom, i stället för det för föreningen utfärdade deklara-tions- eller tillståndsbeviset rörande vapnet medföra ett av föreningen utfärdat intyg, att vapnet blivit till honom såsom medlem av föreningen upplåtet. Intyg som sist sagts skall innehålla uppgift om vapnets beteckning, kaliber och tillverkningsnummer samt vapeninnehavarens fullständiga namn, födelsedag, yrke och hemvist ävensom den tid och det ändamål, varför upplåtelsen skett.»

Överstyrelsen kan ej utgå från annat än att motionären avser en om-arbetning i syfte att åstadkomma sådan lättnad i nuvarande bestämmelser, att de enskilda medlemmarna av en skytteförening skulle befrias från skyldigheten att vid vapnets användning medföra det i författningen om-nämnda intyget från föreningen.

Det är nämligen just i berörda hänseende som, såsom motionären mycket riktigt anför, många av skytterörelsens medlemmar kommit att ofrivilligt bryta mot vapenkungörelsens bestämmelser. Eventuella förseelser hava näm-ligen i regeln icke med vett och vilja begåtts av skyttarna, vilka varit okunniga om bestämmelsen i fråga, utan torde få läggas resp. föreningars styrelser till last.

Överstyrelsen har, för att bringa ovannämnda författning till kännedom och efterrättelse, dels infört dess bestämmelser i sitt officiella organ, »Svenskt Skytte», den 23 november 1934, dels den 2 december samma år tillställt samtliga skytteförbund en skrivelse i ärendet, vari framhålles vik-ten av bestämmelsernas noggranna efterlevnad. Till sagda skrivelse voro för varje skytteförbund fogade 100 st. blanketter till intyg, varjämte med-delades, att ytterligare behov av intyg kunde fyllas genom rekvisition från överstyrelsens expedition. Intygets utseende framgår av bifogade blankett. Även sedermera under årens lopp har då och då i »Svenskt Skytte» gjorts

påminnelse om ifrågavarande bestämmelser. Desamma finnas också intagna i publikationen »Skytteboken», som har mycket stor spridning bland hela landets skyttar.

Att skytteföreningarnas styrelser, särskilt på landsbygden, det oaktat i viss mån uraktlåtit att vid tillfällig utlåning av vapen till medlemmarna utfärda föreskrivet intyg, torde i de flesta fall hava sin grund i ren oföretagsamhet och ovana vid skötandet av s. k. expeditionsgöromål, som alltför ofta torde förefinnas hos styrelseledamöter av den kategori, varom här kan bli va fråga.

I slutet av föregående år gick genom dagspressen ett meddelande, att enskilda medlemmar av en norrländsk skytteförening blivit åtalade av vederbörande allmän åklagare på grund av underlåten deklaration av utav dem innehavda vapen. Underrättens utslag blev frikännande, men Svea hovrätt utdömde böter. Då detta mål väckte stor uppmärksamhet inom skyttekretsar, ansåg sig skytteförbundet böra tillställa överstyrelsen en redogörelse för verkliga förhållandet i saken. Av densamma, som publicerades i nr 2 av »Svenskt Skytte» för i år, framgår till fullo, att det här rörde sig om ett fall, som innebar ett klart överträdande av gällande bestämmelser, varför åtalet var fullt befogat .

Ett borttagande av bestämmelsen om den enskilde medlemmens skyldighet att medföra författningenligt intyg skulle givetvis utgöra en lättnad ur arbets- och expeditionssynpunkt, särskilt för smärre skytteföreningar.

Då emellertid bestämmelsen i fråga ingalunda torde hava tillkommit för att bereda den frivilliga skytterörelsen några svårigheter utan avser att utgöra ett bevis för den enskilde skyttens legitima innehav av vapen samt då med densamma skapas en icke helt betydelselös kontroll över användningen av de vapen, som på ett eller annat sätt ställts till skytterörelsens förfogande, får överstyrelsen såsom sin uppfattning uttala, att någon omarbetning av nu gällande vapenkungörelse i berörda hänseende icke synes vara av behovet påkallad.

Stockholm den 23 februari 1938.

F. BERNADOTTE AF WISBORG.

Ordförande i Skytteförbundens Överstyrelsens verkställande utskott.

/ J. F. Plym Forshell.

Bilaga E.

Till Andra kammarens femte tillfälliga utskott.

Enligt beslut den 11 februari 1938 har Utskottet lämnat Svenska Jägarförbundet tillfälle att yttra sig över en av Herr Per Persson i Norrby i kammaren väckt motion nr 229 angående vissa ändringar i vapenkungörelsen.

I anledning härav har förbundets styrelse, såvitt angår de delar av motionen, som avse ämnen, vilka beröra förbundets verksamhetsområde, äran härmed anföra följande.

Det torde vara riktigt, att såvitt angår meddelandet av tillstånd att innehava skjutvapen tillämpningen av vapenkungörelsen varierar betydligt i de olika länen och att praxis på vissa håll kommit in på banor, som säkerligen icke överensstämma med kungörelsens andemening. Det är särskilt stadgandet i dess 6 §, att tillstånd att innehava skjutvapen må meddelas allenast enskild person, som för visst ändamål finnes vara i behov av vapnet, vilket inom vissa län givit anledning till en tillämpning, vilken kan betecknas såsom allt för snäv. Vad angår särskilt jaktvapen har det uppenbarligen icke varit kungörelsens mening att lägga hinder i vägen för en i öfrigt klanderfri person, som vill idka jakt, att komma i besittning av ett vapen. Alldeles säkert torde vara, att man ej vid kungörelsens tillkomst avsett att binda rätten att innehava ett jaktvapen vid förfogandet över jaktmark och ännu mindre över jaktmark av en viss storlek.

Man måste enligt styrelsens mening, då det gäller att bedöma förevarande förhållanden göra en bestämd skillnad mellan rätten att innehava ett skjutvapen och den att begagna det till utövning av jakt. I detta sista hänseende äro otvivelaktigt särskilda restriktioner av behovet påkallade. Det är t. ex. klart, att egentligen icke någon borde få använda skjutvapen till jakt utan att han besitter den vana och färdighet vid dess begagnande, som erfordras för att han icke skall utsätta medmänniskor eller deras egendom för faror och för att han icke skall vålla villebrådet onödiga lidanden. Även andra inskränkningar kunna i detta hänseende tänkas önskliga. Dessa önskemål äro emellertid av den speciella beskaffenhet, att de, när tiden en gång blir mogen därför, böra tillgodoses genom bestämmelser i jaktlagstiftningen och icke i en författning av så allmän karaktär som vapenkungörelsen, som ju avser skjutvapen för många andra ändamål än jakt.

Det kan icke vara riktigt att genom att pressa ordalagen i vapenkungörelsen söka komplettera brister i jaktlagstiftningen, och ännu mindre att söka tillfredsställa en önskan om fastställande av en s. k. minimiareal för rätt att idka jakt, som må finnas på vissa håll. Det ligger i sakens natur, att sådana försök måste bli mer eller mindre valhänta, och ett sådant tillvägagångssätt kan lätt, såsom motionären framhållit, väcka en irritation hos allmänheten, som försvårar arbetet på att vinna den för jaktvårdsarbetet i dess helhet.

Bestämmelsen i vapenkungörelsen, att den, som vill förvärva ett gevär, skall visa behov därav, avser uppenbarligen endast att från rätten att förvärva skjutvapen utesluta personer, som icke kunna göra sannolikt, att de hava användning för ett sådant för något lojalt ändamål. Att medgiva personer, som icke kunna förebära ett sådant behov, rätt att förvärva skjutvapen, bör däremot naturligtvis vara uteslutet genom det ifrågavarande stadgandet.

Ett par exempel skola måhända bäst klargöra innebörden av det sagda. En ung man, som vill bli jägare, kan mycket väl hava ett fullt lojalt behov att få förvärva ett gevär för att uppöva sin färdighet i skjutkonsten, fastän han naturligtvis icke borde få använda det till jakt, förr än han nått ett visst mått av sådan skicklighet och lärt sig att i allmänhet hantera det så, att han ej blir till fara för omgivningen. Ett krav på att en sådan person skulle kunna visa, att han förfogade över ett visst jaktområde, för att han skulle få innehava geväret, skulle ju snarast leda till att han komme att drivas ut på villbanan utan de erforderliga kvalifikationerna i fråga om gevärets handhavande. Man kan ju också tänka sig ett sådant fall som att

en gammal erfaren jägare visserligen ej längre har egen jaktmark men likväl allt som oftast får tillfälle till jakt, därigenom att han av vänner inbjudes till deras jakter. Det vore väl orimligt, om han skulle vara avstängd från möjligheten att, därest han ville, under mellantiden mellan dessa jakter skaffa sig ett nytt bättre gevär, därför att någon inbjudan för tillfället ännu ej ingått till honom.

En annan sak är, att det naturligtvis bör vara ett intresse att från förvärv av skjutvapen avstänga personer, som kunna misstänkas komma att därmed kränka annans rätt eller bryta mot de till villebrådets skyddande givna föreskrifterna. I detta hänseende är det emellertid icke första ledet i 6 §:ens stadgande, som skall komma i tillämpning, utan andra ledet, som säger, att tillstånd icke må meddelas den, som skäligen kan antagas komma att missbruka det vapen han önskar få innehava. Den t. ex., som på grund av olovlig eller olaga jakt fått sig frångått sitt gevär, bör naturligtvis icke erhålla tillstånd att genast få förvärva ett nytt, och i allmänhet torde den, vilkens förhållanden i övrigt göra det sannolikt, att han ej komme att använda vapnet på lojalt sätt, icke böra erhålla tillstånd att innehava skjutvapen för jaktändamål.

Styrelsen kan i detta sammanhang icke underlåta att påpeka, att samma stelhet i tillämpningen av vapenkungörelsen, som gjort sig gällande vid avgörandet av frågor om tillstånd till innehav av skjutvapen, stundom även framträtt, då det gällt medgivanden att förvärva ammunition. Styrelsen inskränker sig i detta hänseende till att hänvisa till en inlaga i förbundets tidskrift årg. 1936, s. 355.

Naturligtvis skulle de ojämnheter och inadvertenser i tillämpningen av vapenkungörelsen, som motionären i förberörda hänseende påtalat, kunna bortelimineras genom införandet av den av honom föreslagna klagorätten. Det synes emellertid som om detta borde kunna vara överflödigt. Om förhållandet på lämpligt sätt påpekades för vederbörande, borde väl rättelse ändå kunna vinnas. Att detta sätt att reda upp saken vore det önskligaste synes styrelsen uppenbart med hänsyn till det stora antal besvär, som vore att befara, om klagorätten infördes. Det är att märka, att, om klagan skall medgivas, detta medgivande ej gärna kan inskränkas till att gälla endast de fall, då det är fråga om förvärv av jaktvapen.

I fråga om de övriga förhållanden motionären berör ställer sig saken något annorlunda. Enligt bestämmelserna i vapenkungörelsens 11 § må polisman omhändertaga skjutvapen, som någon bär utan att kunna föresvisa deklaraions- eller tillståndsbevis. Polismannen har således rätt och, i den mån omständigheterna tala därför, även plikt att gå fram med en viss diskretion. Att polismyndigheterna just vid sådana tillfällen, beträffande vilka erfarenheten visat, att de flesta överträdelserna av vapenkungörelsens bestämmelser då äga rum, anställer razzior som motionären påtalat, är det ju så mycket mindre att klandra, som ett sådant framgångssätt utgör en deras klara tjänsteplikt. Det återstår således frågan, om polismyndigheterna i allmänhet vid sådana tillfällen eller eljest gjort sig skyldiga till bristande smidighet vid begagnande av sin fräntagningsrätt. Det är ju möjligt, att så understundom varit fallet. Man får emellertid icke förbise, att situationen ofta och särskilt i älgjaktstider är sådan, att polismyndigheten har svårt att göra skillnad mellan den ene och den andre gevärsbäraren. Antalet jägare på en trakt kan vara så stort, att polismännen redan på grund därav icke kunna hava tillräcklig kännedom om dem för att göra

en sådan åtskillnad. Det förekommer också, särskilt under älgjakten, så många försök att kringgå vapenkungörelsens bestämmelser, att polismännen då hava särskild anledning att vara misstänksamma och icke beröva sig den hjälp vid utredningen om vapeninnehavets rättmätighet fråntagningsrättens utövning bereder. Svårigheterna ökas naturligtvis, om de polismän, som verkställa en razzia, icke äro från orten och således icke alls känna de jagande. Ett särskilt skäl att fråntaga den, som jagar utan bevis, geväret är, om anledning finnes att misstänka, att han, såsom ofta lär vara fallet, uppgivit fel namn. Det är i sådant fall ej annat att göra, än att genom att taga hand om geväret söka skaffa sig en möjlighet att identifiera vederbörande. Klart är att upprätthållandet av vapenkungörelsens effektivitet är ett så viktigt allmänt intresse, att det mer än väl uppväger de obehag, som kunna tillskyndas en eller annan enskild därigenom att den mot honom tillämpas rigorösare, än som kanske skulle varit erforderligt, om man ser på hans fall ensamt för sig.

I de hänseenden, som nu berörts, skulle uppenbarligen den av motionären föreslagna klagorätten komma att sakna varje betydelse. Det är ju betydligt lättare för vederbörande att återfå sitt gevär genom att hämta sitt deklara-tions- eller tillståndsbevis, om han har sådant.

Styrelsen anser, att i nu ifrågavarande hänseenden annan utväg ur nu rådande svårigheter icke finnes, än att de jagande söka vänja sig vid att följa kungörelsens bestämmelser och medtaga sina bevis. Ett sådant krav synes icke vara obilligt och måste ju ovillkorligen uppställas i de flesta andra fall än vid jakt, beträffande vilka vapenkungörelsen är tillämplig.

Det finnes dock en sak, som motionären berört och som kan inveckla förhållandena, nämligen de mindre lyckliga bestämmelserna om lån av skjutvapen. För att få låna ett sådant erfordras visserligen i regel enligt kungörelsens 4 § särskilt tillstånd. I den mån sådant beviljats skall beviset därom medföras vid begagnandet, och för sådant fall gäller naturligtvis också det ovan anförda. Paragrafen innehåller emellertid även ett undantag från nämnda regel. Tillstånd erfordras icke vid tillfällig upplåtelse. Redan det att avgöra, när en upplåtelse skall kunna anses som endast tillfällig, erbjuder vissa svårigheter. Att upplåtelsen icke får avse någon längre tid är klart. Ett lån av ett skjutvapen för en hel jaktsäsong eller hela den tid en utsträckt jakttid räcker på ett område kan naturligtvis icke anses som tillfälligt. Närmast har man, av vissa yttranden under förarbetena att döma, tänkt på upplåtelse för ett visst bestämt jakttillfälle. Det kan dock ifrågasättas, om man ej för ett särskilt fall får gå något längre. Den allmänna jakttiden efter älg är så kort, att den jakt, som äger rum under sådan tid, även om kortare avbrott äga rum, möjligen kan anses som utövad vid ett och samma jakttillfälle. Särskilt gäller detta i orter, där den allmänna jakttiden är mycket kort. Oavsett hur man ställer sig till frågan om vilka lån som skola anses som endast tillfälliga, medför i varje fall berörda undantag, att ett visst antal personer kunna fullt lojalt förekomma på jaktstigen utan att kunna förete något bevis för sin rätt att innehava det medförda skjutvapnet. För en sådan person måste det naturligtvis kännas synnerligen obilligt att bli fråntagen sitt gevär. A andra sidan kan man, med hänsyn till att förebarandet av tillfälligt lån i mycket stor utsträckning lär användas för att eludera vapenkungörelsens bestämmelser, icke lägga vederbörande polisman till last, om han ställer sig synnerligen skeptisk till ett sådant påstående, såvida han ej

särskilt känner den jagande som en fullt trovärdig person. Gör han detta, har han däremot naturligtvis anledning att icke gå för bröstgänges till väga. För ett sådant fall kan det vara tillräckligt, att han, såsom motionären synes anse böra vara regel, nöjer sig med att anteckna den jagandes namn och söker utreda saken under hand och med iakttagande av att en i övrigt välkänd person principiellt har rätt att bliva trodd på sitt ord.

Ej heller för sådana fall hjälper emellertid den av motionären ifrågasatta klagorätten.

Styrelsen kan ej se annan utväg ur de svårigheter berörda undantag bereder, än att det, i huvudsaklig överensstämmelse med vad motionären också ifrågasatt, göres en ändring i kungörelsen av innebörd, att vid tillfälligt lån utlånanen, om ej det lånta geväret är avsett att endast användas i hans närvaro, skall till låntagaren överlämna bestyrkt avskrift av sitt deklara-tions- eller tillståndsbevis med dagtecknat och bevittnat intyg om lånet. Därigenom vunnas ju, att även den tillfällige låntagaren komme i besittning av erforderliga legitimationshandlingar. Att han också medtager dem vid jakt synes, såsom ovan i annat sammanhang erinrats, icke kunna anses annat än som en rimlig fordran.

Stockholm den 1 mars 1938.

För Svenska Jägarförbundets styrelse:

P. von SETH.

Torsten Wennmark.
